

Rapport

Grensoverschrijdend gedrag op het werk

Analyse bij zelfstandige ondernemers op basis van de Vlaamse
werkbaarheidsmonitor 2016

Brussel, juli 2019

Ria Bourdeaud'hui, Frank Janssens, Stephan Vanderhaeghe

Een onderzoek met financiële ondersteuning van de Vlaamse minister bevoegd voor Werk

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door de Stichting Innovatie & Arbeid. Alle publicaties kunnen geraadpleegd worden en werkbaarheidscijfers interactief opgevraagd op www.werkbaarwerk.be

Bij gebruik van gegevens en informatie uit deze publicatie wordt een correcte bronvermelding op prijs gesteld.

Inhoud

Inhoud	3
Samenvatting	5
Inleiding	6
1 Grensoverschrijdend gedrag op het werk: hoeveel slachtoffers?	9
2 Risicogroepen	12
2.1 Grensoverschrijdend gedrag naar leeftijd en geslacht	12
2.2 Grensoverschrijdend gedrag naar scholingsniveau en gezinssituatie.....	13
2.3 Grensoverschrijdend gedrag naar organisatieomvang en werktijden	15
2.4 Grensoverschrijdend gedrag naar sector	15
Referentielijst	19

Samenvatting

Ongeveer één op de zes (16,4%) zelfstandige ondernemers in Vlaanderen geeft in 2016 aan dat ze in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer werden van één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. Dat zijn ongeveer 57.000 zelfstandige ondernemers. Intimidatie of bedreiging komt het meest voor (13,9% of ongeveer 48.200 zelfstandige ondernemers), gevolgd door pestgedrag (3,7% of ongeveer 12.800), ongewenst seksueel gedrag (2,5% of ongeveer 8.500) en lichamelijk geweld (2,4% of ongeveer 8.300).

Meer vrouwen dan mannen rapporteren dat ze het slachtoffer werden van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. Eén op de vijf (20,4%) van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers werd slachtoffer van (één of meerdere vormen van) grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. Bij de mannelijke zelfstandige ondernemers was dat één op de zeven (14,3%). Het verschil is het grootst voor ongewenst seksueel gedrag waarbij 0,6% van de mannen en 6,2% van de vrouwen het slachtoffer werden. Verhoudingsgewijs werden ook meer vrouwen dan mannen het slachtoffer van intimidatie of bedreiging (15,8% versus 12,9%).

Naar leeftijd is er geen significant verschil is tussen de leeftijdsgroepen -30, 30-49 en 50+ voor de blootstelling aan lichamelijk geweld, pestgedrag en intimidatie/bedreiging. Voor ongewenst seksueel gedrag is er wel een duidelijk verschil. Bij de jongste groep (-30) is het aandeel slachtoffers veel hoger (5,3%) dan bij de leeftijdsgroep 30-49 (2,4%) en de 50+ers (1,9%).

In de horeca en bij de vrije beroepen ligt het slachtofferpercentage beduidend hoger dan in andere sectoren. Waar het bij intellectuele diensten, bouw, handel, transport/productie, land- en tuinbouw om ongeveer 10% à 12% gaat, zien we dat er bij de vrije beroepen 20,7% en in de horeca zelfs 33,6% van de zelfstandige ondernemers slachtoffer werden van één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag.

Inleiding

In het eerste deel van dit rapport gaan we na hoeveel zelfstandige ondernemers in Vlaanderen het slachtoffer werden van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. Het kan hierbij gaan om lichamelijk geweld, ongewenst seksueel gedrag, pestgedrag of intimidatie/bedreiging tijdens het werk. We vergelijken de situatie van de zelfstandige ondernemers ook met deze van de werknemers.

In het tweede deel van het rapport kijken we welke verschillen er zijn in de blootstelling aan grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk naar een aantal persoonskenmerken (geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssituatie), kenmerken van het werk en de sector.

Methodologie Vlaamse Werkbaarheidsmonitor in een notendop

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een door de Stichting Innovatie & Arbeid ontwikkeld en beheerd meetsysteem, dat de ontwikkelingen in de kwaliteit van de arbeid of werkbaarheid in kaart brengt. Het is gebaseerd op grootschalige, driejaarlijkse (cross-sectionele) surveys bij werknemers en zelfstandige ondernemers op de Vlaamse arbeidsmarkt. Bij de zelfstandige ondernemers, waarover dit rapport gaat, werd de nulmeting uitgevoerd in 2007.

De Vlaamse sociale partners hebben de beleidsnotie *werkbaarheid* concreet gemaakt aan de hand van vier kwaliteitscriteria: werkbaar werk verwijst naar werk waarvan je niet overspannen of ziek wordt, dat boeiend en motiverend is, kansen biedt op blijven/bijleren en voldoende ruimte laat voor gezin en privéleven. De werkbaarheidsmonitor hanteert daarom vier **werkbaarheidsindicatoren**: psychische vermoeidheid (werkstress), welbevinden in het werk (motivatie, werkbetrokkenheid), leermogelijkheden en werk-privé-balans.

Meettechnisch is voor de operationalisering van de werkbaarheidsindicatoren geopteerd voor **psychometrische schalen**. De argumentatie voor het gebruik van dergelijke meetschalen (in plaats van enkelvoudige vragen) ligt in de meetnauwkeurigheid ervan. Bij de constructie van de vragenlijst werd maximaal aansluiting gezocht bij bestaande, wetenschappelijk gevalideerde instrumenten.

Voor elk van de vier werkbaarheidsdimensies en -indicatoren zijn voor de schaalscores **grenswaarden** ('cut-off points') bepaald die aangeven of de situatie al dan niet (acuut) problematisch is. In de werkbaarheidsmonitor wordt met 'gelede' **kengetallen** gewerkt: naar analogie met de kleurensymboliek van een verkeerslicht, wordt niet enkel een problematische groep afgebakend en gecijferd ('oranje knipperlicht' - knelpunt), maar daarbinnen ook een subgroep waarbij de situatie als 'acuut problematisch' kan gelabeld worden ('rood alarmsignaal' - acuut knelpunt).

Problematische en acuut-problematische situaties worden voor de onderscheiden werkbaarheidsdimensies als volgt benoemd:

- Psychische vermoeidheid: werkstressklachten - burn-outsymptomen
- Welbevinden in het werk: motivatieproblemen - ernstige demotivatie
- Leermogelijkheden: onvoldoende leermogelijkheden - ernstig leerdeficit
- Werk-privé-balans: problemen werk-privé-combinatie - acuut werk-privé-conflict

De **werkbaarheidsgraad** als samengestelde index verwijst naar het percentage zelfstandige ondernemers dat kwaliteitsvol werk heeft/in een niet problematische situatie verkeert/geen knelpunten signaleert voor elk van vier genoemde werkbaarheidsdimensies.

In de werkbaarheidsmonitor wordt ook gepeild naar een aantal kenmerken van de arbeidssituatie, die de werkbaarheid kunnen bedreigen dan wel bevorderen. In de monitor voor zelfstandige ondernemers worden vier jobkenmerken via zogenaamde **risico-indicatoren** in kaart gebracht: werkdruk, emotionele belasting, (belastende fysieke) arbeidsomstandigheden en taakvariatie (afwisseling in het werk),

Ook bij deze vier risico-indicatoren is de indicering gebaseerd op psychometrische schalen en werden grenzen bepaald die aangeven of de situatie al dan niet (acuut) problematisch is.

De kengetallen voor problematische en acuut-problematische situaties worden voor de onderscheiden risico-indicatoren als volgt benoemd:

- Werkdruk: hoge werkdruk - zeer hoge werkdruk
- Emotionele belasting: emotioneel belastend werk - emotionele overbelasting
- Arbeidsomstandigheden: belastende arbeidsomstandigheden - zeer hoge fysieke belasting
- Taakvariatie: routinematig werk - extreem routinematig werk

In dit rapport zoomen we in op de zelfstandige ondernemers die tijdens het werk het slachtoffer werden van **grensoverschrijdend gedrag**. In de werkbaarheidsenquête wordt hierover de volgende vraag gesteld:

17. Hoe dikwijls was u in de afgelopen 12 maanden op het werk slachtoffer van ...?

Kruis telkens één vakje aan

	<i>altijd</i>	<i>vaak</i>	<i>soms</i>	<i>nooit</i>
lichamelijk geweld?	☐	☐	☐	☐
ongewenst seksueel gedrag?	☐	☐	☐	☐
pesten?	☐	☐	☐	☐
intimidatie of bedreiging?	☐	☐	☐	☐

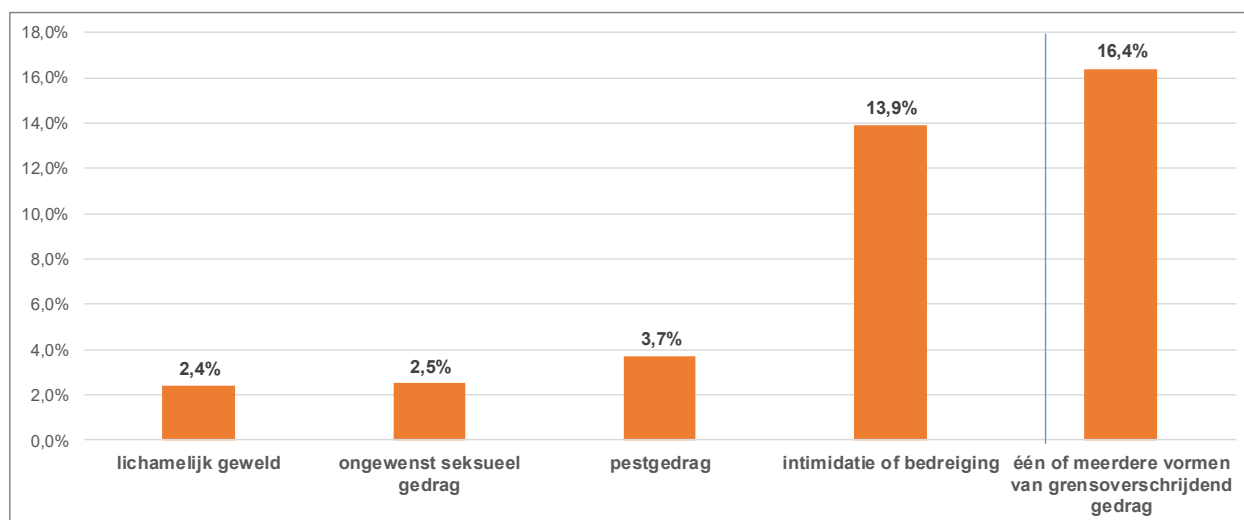
We spreken in dit rapport over grensoverschrijdend gedrag als de zelfstandige ondernemer aangeeft dat hij of zij in de afgelopen 12 maanden een enkele keer of meer (dus: soms, vaak of altijd) het slachtoffer werd van één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag die in de keuzelijst opgesomd zijn (lichamelijk geweld, ongewenst seksueel gedrag, pestgedrag, intimidatie/bedreiging). Een beperking bij deze vraagstelling is dat we geen onderscheid kunnen maken tussen 'interne' en 'externe' vormen van ongewenst gedrag. In het eerste geval gaat het om grensoverschrijdend gedrag door iemand uit het bedrijf of de organisatie (bijvoorbeeld een werknemer of venoot), in het tweede geval gaat het om grensoverschrijdend gedrag door bijvoorbeeld klanten of patiënten.

1 Grensoverschrijdend gedrag op het werk: hoeveel slachtoffers?

In dit hoofdstuk gaan we na hoeveel zelfstandige ondernemers in Vlaanderen het slachtoffer werden van een of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. We vergelijken de situatie ook met deze van de werknemers in Vlaanderen.

Ongeveer één op de zes (16,4%) zelfstandige ondernemers in Vlaanderen geeft in 2016 aan dat ze in de afgelopen 12 maanden het slachtoffer werden van één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk (figuur 1). Dat zijn ongeveer 57.000 zelfstandige ondernemers per jaar. Intimidatie of bedreiging komt het meest voor (13,9% of ongeveer 48.200 zelfstandige ondernemers), gevolgd door pestgedrag (3,7% of ongeveer 12.800), ongewenst seksueel gedrag (2,5% of ongeveer 8.500) en lichamelijk geweld (2,4% of ongeveer 8.300).

Figuur 1: % van zelfstandige ondernemers die slachtoffer werden van grensoverschrijdend gedrag, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Van de zelfstandige ondernemers die slachtoffer werden van hetzij lichamelijk geweld, hetzij ongewenst seksueel geweld, pesten of intimidatie/bedreiging rapporteert ongeveer 9% dat dit om regelmatige incidenten ging (zie tabel 1). Ongeveer 700 zelfstandige ondernemers werden slachtoffer van regelmatig lichamelijk geweld en/of ongewenst seksueel gedrag, 1000 zelfstandige ondernemers werden met systematisch pestgedrag geconfronteerd en ongeveer 3800 werden frequent geïntimideerd of bedreigd.

Tabel 1: percentage en aantal zelfstandige ondernemers die sporadisch of regelmatig slachtoffer werden van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk, 2016

slachtofferfrequentie	lichamelijk geweld		ongewenst seksueel gedrag		pestgedrag		intimidatie of bedreiging	
	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal
sporadisch (soms)	2,2	7600	2,3	8000	3,4	11800	12,8	44400
regelmatig (vaak, altijd)	0,2	700	0,2	700	0,3	1000	1,1	3800

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

In tabel 2 en figuur 2 kunnen we aflezen hoeveel zelfstandige ondernemers tijdens het jaar slachtoffer werden van één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. 11,6% (of ongeveer 40.200 zelfstandige ondernemers) geeft aan slachtoffer geweest te zijn

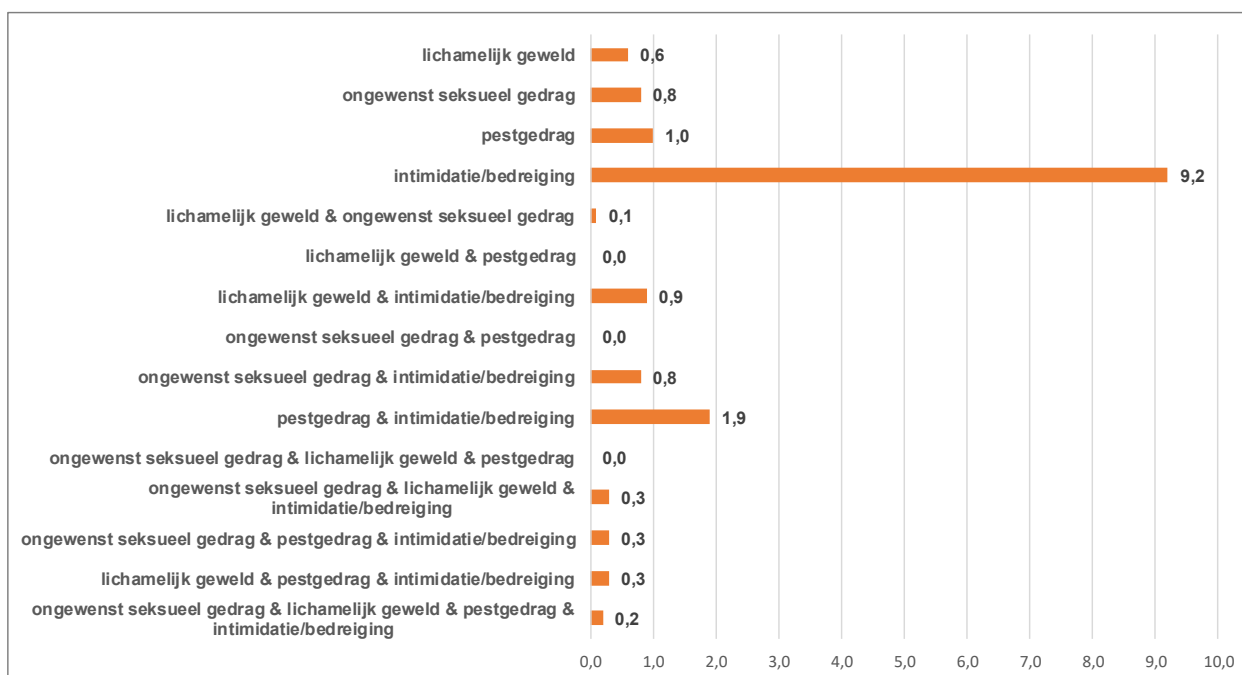
van ofwel lichamelijk geweld, ofwel ongewenst seksueel gedrag, ofwel pestgedrag ofwel intimidatie of bedreiging. 3,7% (+/- 12.800) rapporteert een combinatie van twee vormen van grensoverschrijdend gedrag, 0,9% (+/- 3.100) een combinatie van drie vormen van grensoverschrijdend gedrag en 0,2% (+/- 700) geeft aan slachtoffer geweest te zijn van alle vier genoemde vormen van grensoverschrijdend gedrag. Van alle zelfstandige ondernemers die slachtoffer geweest zijn, geeft 29% aan dat ze te maken hadden met meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag. Intimidatie/bedreiging wordt bijvoorbeeld vaak samen gerapporteerd met pestgedrag en/of lichamelijk geweld. Van alle zelfstandige ondernemers die geconfronteerd werden met lichamelijk geweld geeft 72% aan ook geïntimideerd of bedreigd geweest te zijn en bij zelfstandige ondernemers die gepest werden gaat het om 73% die ook geïntimideerd of bedreigd werden. Een belangrijke kanttekening is dat we niet kunnen weten in welke mate de zelfstandige ondernemers die aangeven dat ze het slachtoffer werden van twee of meer vormen van grensoverschrijdend gedrag, het effectief over verschillende incidenten hebben. Het zou bijvoorbeeld kunnen dat mensen die rapporteren dat zij sporadisch of regelmatig het slachtoffer werden van lichamelijk geweld voor dezelfde incidenten ook aanvinken dat ze gepest of geïntimideerd werden. Zo is het ook best mogelijk dat ongewenst seksueel gedrag gepaard gaat met lichamelijk geweld en door de respondent (terecht) dubbel gerapporteerd wordt.

Tabel 2: confrontatie met één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag, zelfstandige ondernemers, 2016

	N	%	% totaal
geen slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag	2118		83,6
lichamelijk geweld	15	5,1	0,6
ongewenst seksueel gedrag	21	7,2	0,8
pestgedrag	25	8,5	1,0
intimidatie/bedreiging	232	79,2	9,2
subtotaal	293	100	11,6
lichamelijk geweld & ongewenst seksueel gedrag	2	2,2	0,1
lichamelijk geweld & pestgedrag	0	0,0	0,0
lichamelijk geweld & intimidatie/bedreiging	23	24,7	0,9
ongewenst seksueel gedrag & pestgedrag	0	0,0	0,0
ongewenst seksueel gedrag & intimidatie/bedreiging	19	20,4	0,8
pestgedrag & intimidatie/bedreiging	49	52,7	1,9
subtotaal	93	100	3,7
ongewenst seksueel gedrag & lichamelijk geweld & pestgedrag	0	0,0	0,0
ongewenst seksueel gedrag & lichamelijk geweld & intimidatie/bedreiging	8	33,3	0,3
ongewenst seksueel gedrag & pestgedrag & intimidatie/bedreiging	8	33,3	0,3
lichamelijk geweld & pestgedrag & intimidatie/bedreiging	8	33,3	0,3
subtotaal	24	100	0,9
ongewenst seksueel gedrag & lichamelijk geweld & pestgedrag & intimidatie/bedreiging	4		0,2
algemeen totaal	2532		100

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

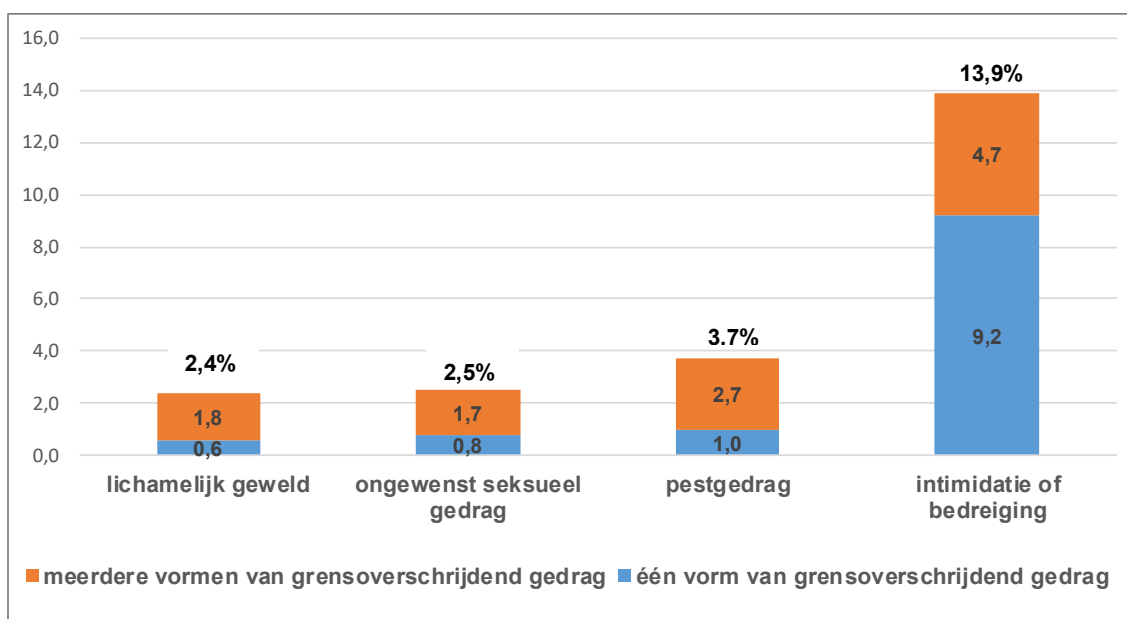
Figuur 2: confrontatie met één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag, % zelfstandige ondernemers, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

In figuur 3 kunnen we zien dat van alle zelfstandige ondernemers die geconfronteerd werden met respectievelijk lichamelijk geweld, ongewenst seksueel gedrag en pestgedrag, de meerderheid meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag rapporteert. Bij de zelfstandige ondernemers die geconfronteerd werden met lichamelijk geweld is dat 75%, bij de slachtoffers van ongewenst seksueel gedrag gaat het om 68% en bij de slachtoffers van pestgedrag om 73%. Bij de slachtoffers van intimidatie/bedreiging rapporteert ongeveer een derde dat het om meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag ging.

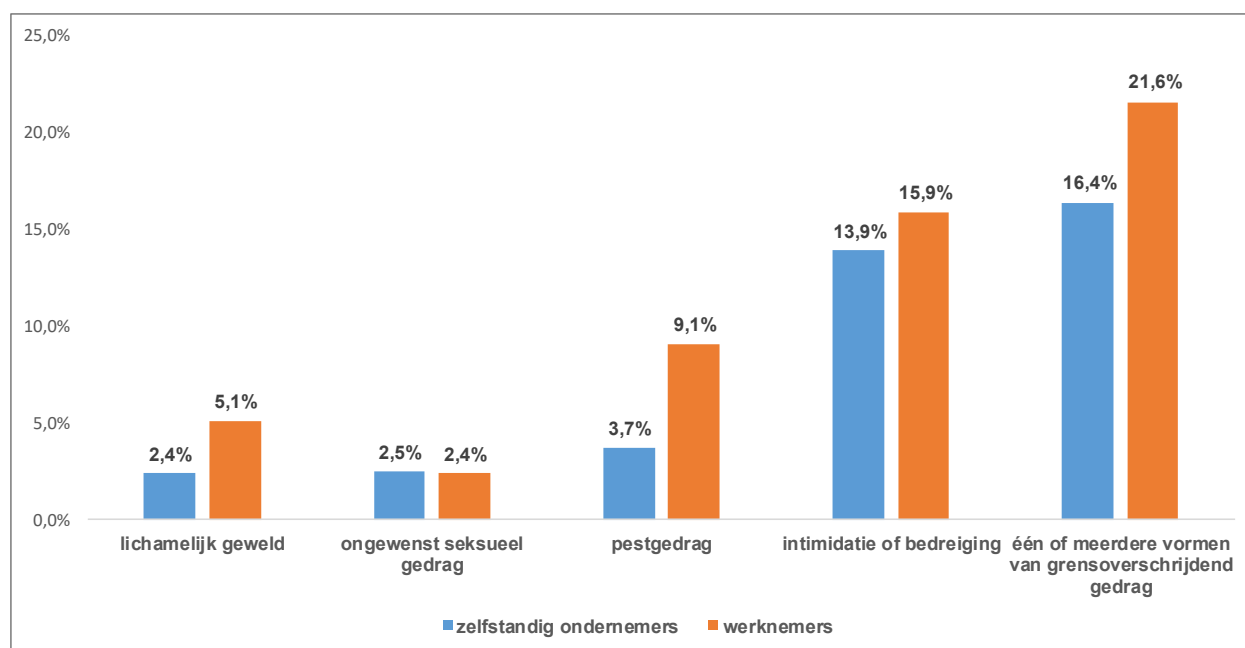
Figuur 3: confrontatie met één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag, zelfstandige ondernemers, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Figuur 4 laat zien dat verhoudingsgewijs meer werknemers (21,6%) dan zelfstandige ondernemers (16,4%) slachtoffer werden van grensoverschrijdend gedrag op het werk. Dat komt vooral doordat het aandeel werknemers dat slachtoffer werd van lichamelijk geweld en pestgedrag veel hoger ligt. Bij de werknemers werd 5,1% geconfronteerd met lichamelijk geweld, bij de zelfstandige ondernemers was dat 2,4%. Ook het aandeel dat gepest werd ligt meer dan dubbel zo hoog bij de werknemers. Bijna één op de tien (9,1%) van de werknemers werd slachtoffer van pestgedrag, bij de zelfstandige ondernemers was dat 3,7%. Voor ongewenst seksueel gedrag en intimidatie/bedreiging is er nauwelijks een verschil tussen werknemers en zelfstandige ondernemers.

Figuur 4 :confrontatie met één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag, zelfstandige ondernemers en werknemers, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers en werknemers, 2016

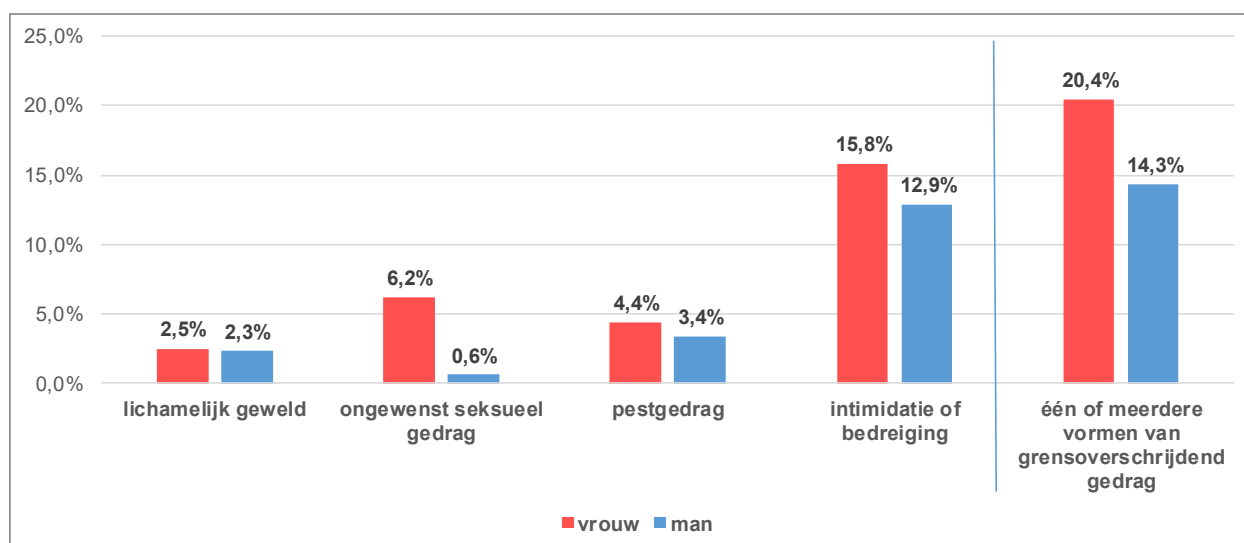
2 Risicogroepen

In het tweede deel kijken we welke verschillen er zijn in de blootstelling aan grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk naar een aantal persoonskenmerken (geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssituatie), kenmerken van het werk en de sector.

2.1 Grensoverschrijdend gedrag naar leeftijd en geslacht

Eén op de vijf (20,4%) van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers werd slachtoffer van (één of meerdere vormen van) grensoverschrijdend gedrag tijdens het werk. Bij de mannelijke zelfstandige ondernemers was dat één op de zeven (14,3%). Het verschil is het grootst voor ongewenst seksueel gedrag waarbij 0,6% van de mannen en 6,2% van de vrouwen het slachtoffer werden. Verhoudingsgewijs werden ook meer vrouwen dan mannen het slachtoffer van intimidatie of bedreiging (15,8% versus 12,9%). Voor lichamelijk geweld en pestgedrag is het verschil tussen mannen en vrouwen statistisch niet significant.

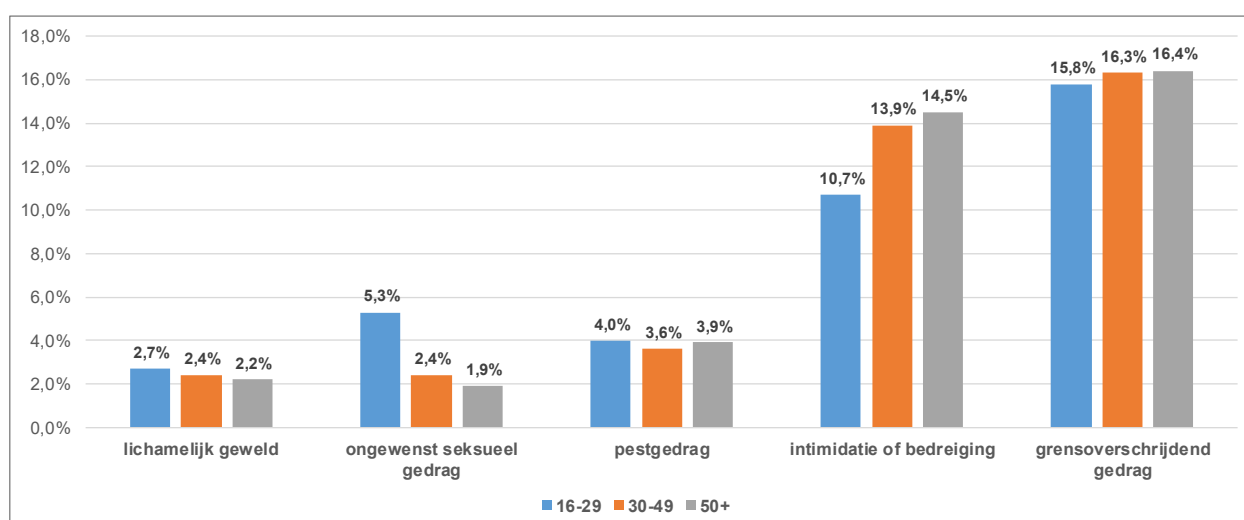
Figuur 5: grensoverschrijdend gedrag naar geslacht, zelfstandige ondernemers, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Naar leeftijd blijkt dat er geen significant verschil is tussen de leeftijdsgroepen -30, 30-49 en 50+ voor wat betreft de blootstelling aan lichamelijk geweld, pestgedrag en intimidatie/bedreiging. Voor ongewenst seksueel gedrag is er wel een duidelijk verschil. Bij de jongste groep (-30) is het aandeel slachtoffers veel hoger (5,3%) dan bij de leeftijdsgroep 30-49 (2,4%) en de 50+ers (1,9%).

Figuur 6: grensoverschrijdend gedrag naar leeftijd, zelfstandige ondernemers, 2016

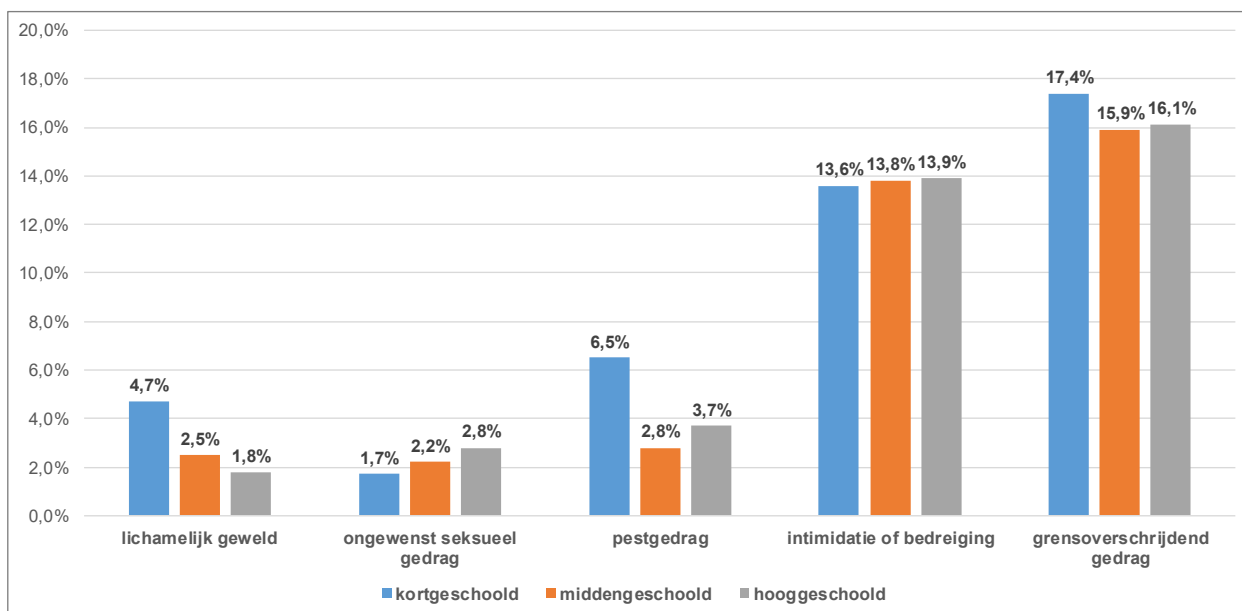
Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

2.2 Grensoverschrijdend gedrag naar scholingsniveau en gezinssituatie

Het aandeel van de zelfstandige ondernemers dat slachtoffer werd van intimidatie/bedreiging en ongewenst seksueel gedrag verschilt niet significant naar scholingsniveau. Dat is wel het geval voor lichamelijk geweld en pestgedrag. Voor deze vormen van grensoverschrijdend gedrag tellen we een groter aandeel slachtoffers bij de kortgeschoolden dan bij de midden- of hogeschoolden. 4,7% van de kortgeschoolede zelfstandige ondernemers, 2,5% van de

middengespoolden en 1,8% van de hoogeschoolden werd slachtoffer van lichamelijk geweld. Voor pestgedrag gaat het om respectievelijk 6,5%, 2,8% en 3,7%.

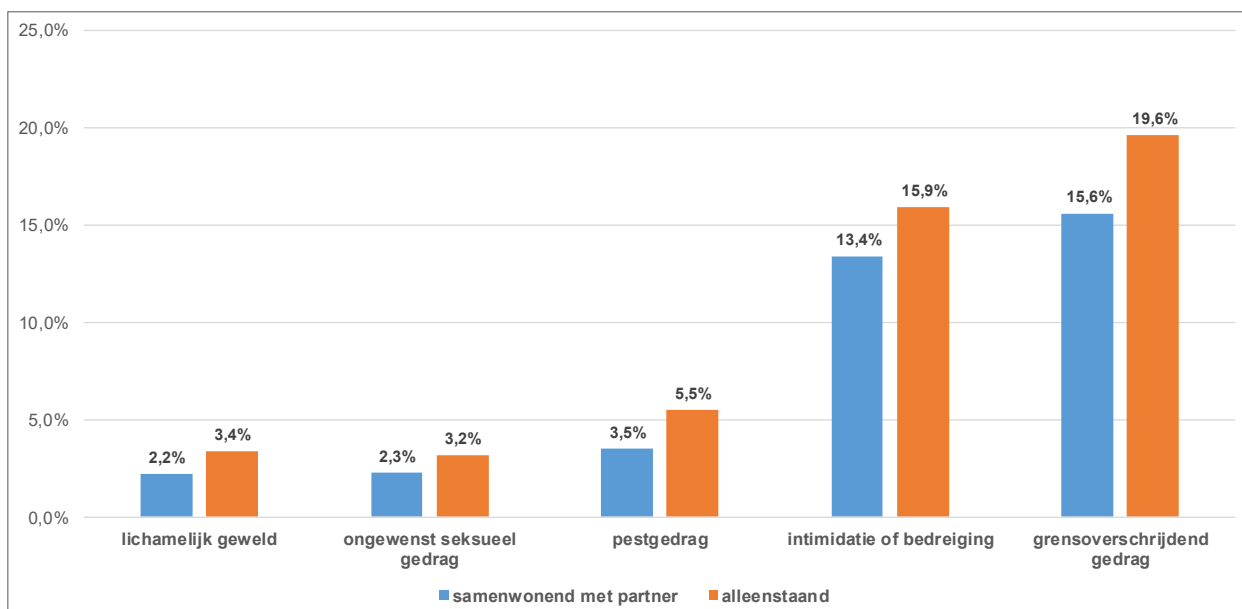
Figuur 7: grensoverschrijdend gedrag naar opleidingsniveau, zelfstandige ondernemers, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Naar gezinssituatie (al dan niet samenwonend met een partner) stellen we vast dat het aandeel slachtoffers voor elke vorm van grensoverschrijdend gedrag iets hoger ligt bij alleenstaanden maar de percentages wijken niet significant af van deze voor samenwonende zelfstandige ondernemers.

Figuur 8: grensoverschrijdend gedrag naar gezinssituatie, zelfstandige ondernemers, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

2.3 Grensoverschrijdend gedrag naar organisatieomvang en werktijden

Naar organisatieomvang is er voor lichamelijk geweld, intimidatie/bedreiging en pestgedrag geen significant verschil bij de zelfstandige ondernemers. Voor ongewenst seksueel gedrag is dat wel het geval. Bij de zelfstandige ondernemers zonder personeel werd 3,2% het slachtoffer van ongewenst seksueel gedrag, bij de ondernemers met 1 tot 9 personeelsleden was dat 1,2% en bij de ondernemers met 10 of meer personeelsleden ging het om 1,4%. Aangezien vrouwen vaker het slachtoffer worden van ongewenst seksueel gedrag (zie 1.2.1.) en zij bij de zelfstandige ondernemers zonder personeel sterker vertegenwoordigd zijn (37,5%) dan bij de zelfstandige ondernemers met personeel (28,8%), kan dit wellicht mee het verschil verklaren.

Naar werktijd zien we dat het aandeel slachtoffers van lichamelijk geweld, pestgedrag en intimidatie/bedreiging toeneemt naarmate de werktijd stijgt. Aangezien het om (potentieel) grensoverschrijdend gedrag gaat tijdens het werk lijkt het logisch dat het risico om slachtoffer te worden van grensoverschrijdend gedrag toeneemt met de duur van blootstelling. Voor ongewenst seksueel gedrag gaat deze redenering evenwel niet op. Hier zien we geen significant verschil naar de wekelijkse werktijd.

Tabel 3: confrontatie met één of meerdere vormen van grensoverschrijdend gedrag, zelfstandige ondernemers, 2016

	grensoverschrijdend gedrag	lichamelijk geweld	ongewenst seksueel gedrag	pestgedrag	intimidatie of bedreiging
Organisatieomvang					
geen personeel	15,6%	2,6%	3,2%	3,7%	12,7%
1 tot 9 personeelsleden	17,0%	1,7%	1,2%	3,5%	15,0%
10 of meer personeelsleden	17,8%	2,9%	1,4%	3,8%	16,3%
Werktijden					
< 40 u per week	12,7%	0,6%	2,5%	3,6%	9,9%
41-59 u per week	14,7%	1,6%	1,8%	2,6%	12,8%
60 of meer uren per week	19,3%	3,8%	2,8%	4,8%	16,7%

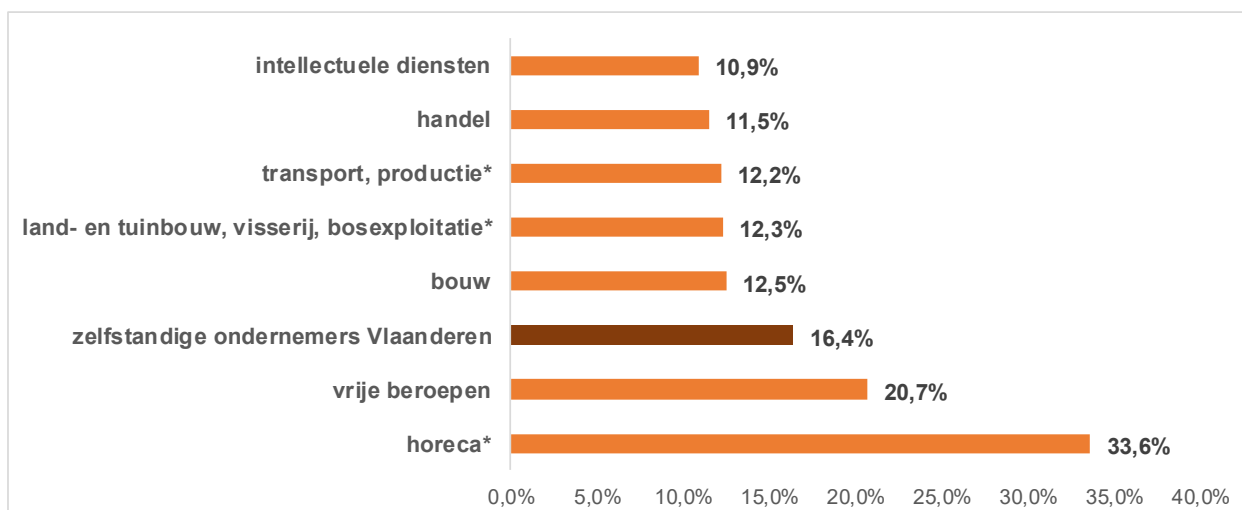
Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Noot: cijfers in het vet wijzen op een significant verschil (Pearson χ^2 ; $p < 0,05$) tussen de deelgroepen.

2.4 Grensoverschrijdend gedrag naar sector

Het aandeel dat slachtoffer werd van één of meerdere vormen van **grensoverschrijdend gedrag** (figuur 9) ligt beduidend hoger bij de vrije beroepen (20,7%) en de horeca (33,6%) dan in andere sectoren waar het aandeel rond de 12% schommelt. Het feit dat vrije beroepen en horeca in hoge mate contactberoepen zijn met veel interactie met klanten/patiënten is hier wellicht niet vreemd aan.

Figuur 9: aandeel slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag naar sector, zelfstandige ondernemers, 2016

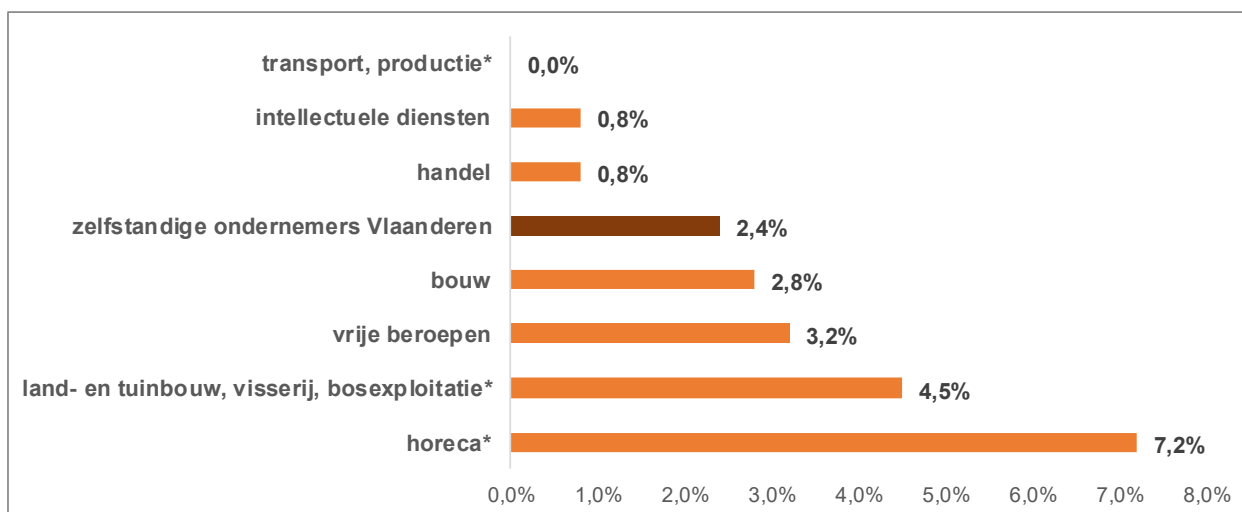

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Noot: cijfers voor sectoren met een * zijn gebaseerd op minder dan 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Het percentage slachtoffers van **lichamelijk geweld** (figuur 10) bedraagt gemiddeld 2,4%. Lagere cijfers worden genoteerd voor de handel (0,8%), intellectuele diensten (0,8%) en de sectoren productie/transport (0%). In de horeca ligt het aandeel slachtoffers drie keer hoger (7,2%) dan het gemiddelde en ook voor de vrije beroepen (3,2%) en land- en tuinbouw (4,5%) worden duidelijk hogere cijfers genoteerd.

Figuur 10: aandeel slachtoffers van lichamelijk geweld naar sector, zelfstandige ondernemers, 2016

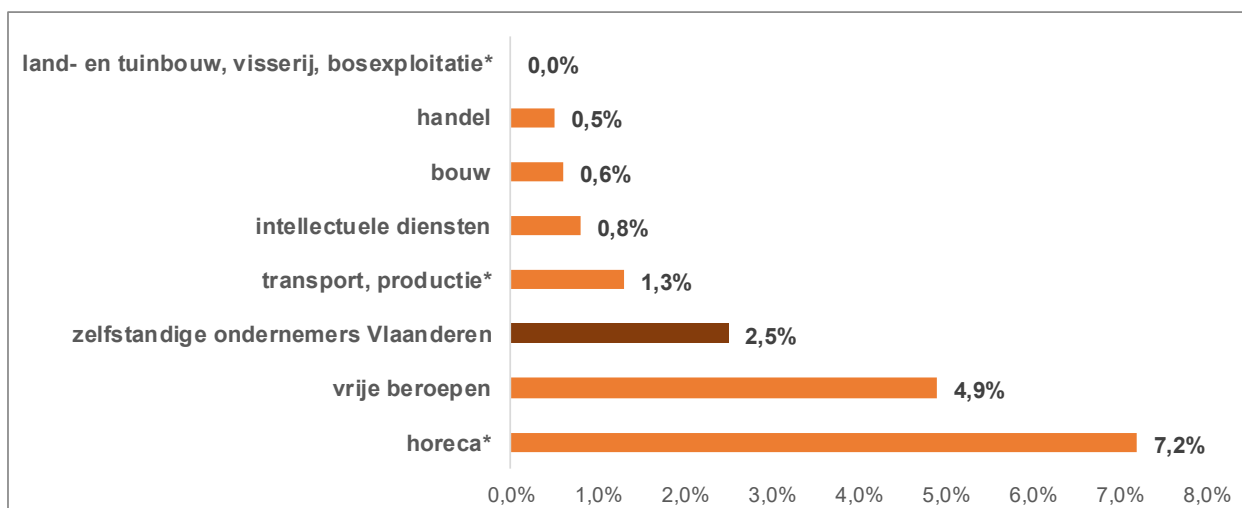

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Noot: cijfers voor sectoren met een * zijn gebaseerd op minder dan 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Bij de vrije beroepen (4,9%) en de horeca (7,2%) ligt het aandeel slachtoffers van **ongewenst seksueel gedrag** veel hoger dan in de andere sectoren waar het aandeel onder de 1,5% blijft (figuur 10).

Figuur 11: aandeel slachtoffers van ongewenst seksueel gedrag naar sector, zelfstandige ondernemers, 2016

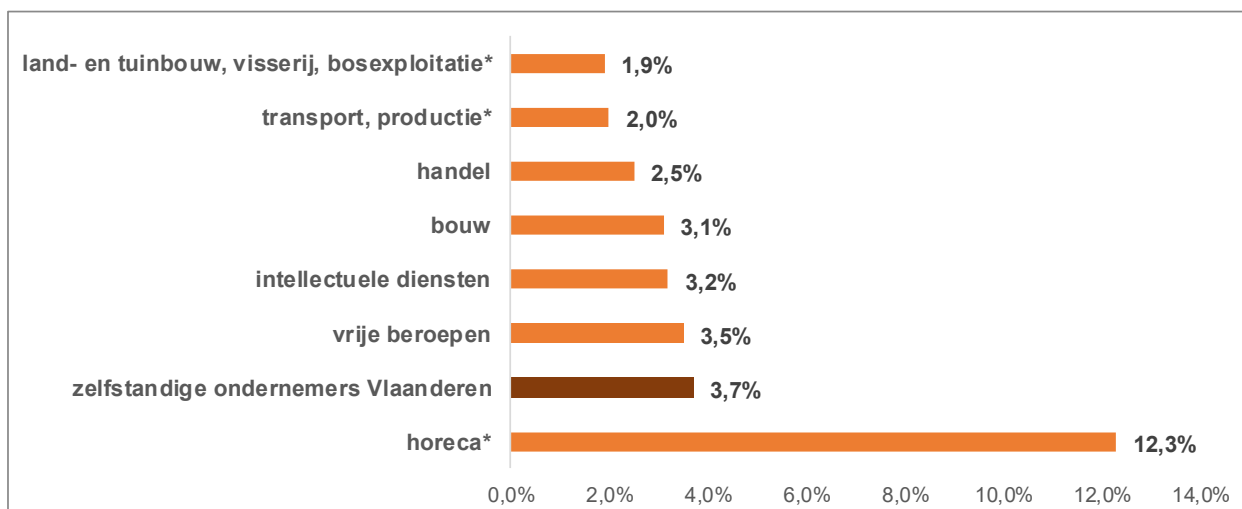

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Noot: cijfers voor sectoren met een * zijn gebaseerd op minder dan 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Ook op het vlak van **pestgedrag** vormt de horeca een duidelijke uitschieter. Ongeveer één op de acht (12,3%) van de zelfstandige ondernemers in de horeca geven aan dat ze met pestgedrag geconfronteerd werden. Veel lagere cijfers zien we in de andere sectoren, bijvoorbeeld 3,5% bij de vrije beroepen, 3,2% bij de intellectuele diensten, 3,1% in de bouwsector en 2,5% in de handel.

Figuur 12: aandeel slachtoffers van pestgedrag naar sector, zelfstandige ondernemers, 2016

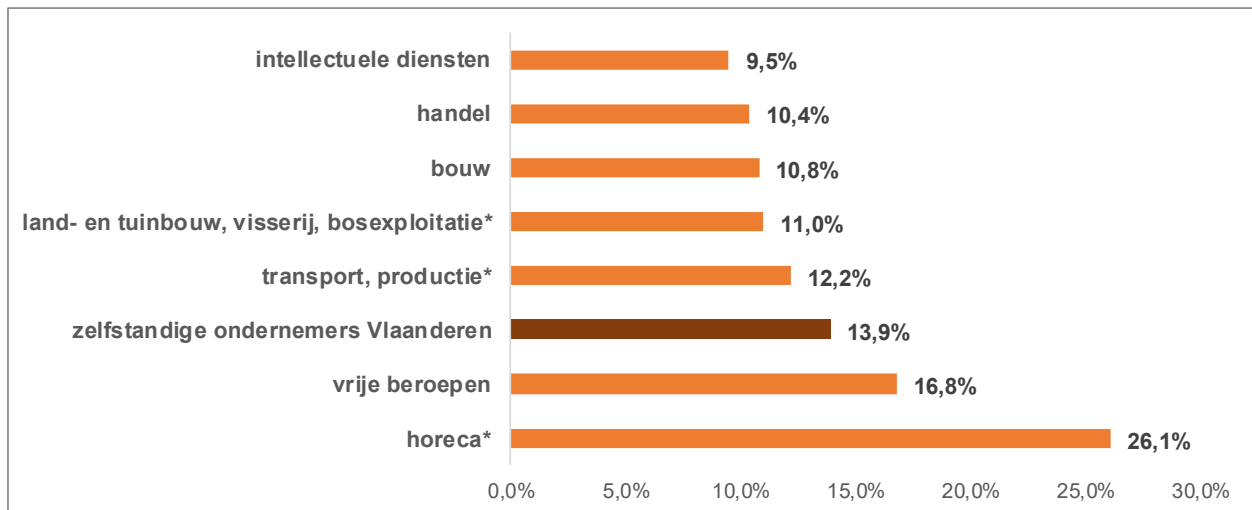

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Noot: cijfers voor sectoren met een * zijn gebaseerd op minder dan 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Intimidatie en bedreiging komt meer dan gemiddeld voor bij de vrije beroepen (16,8%) en de horeca (26,1%). In de andere sectoren schommelt het aandeel rond de 10%.

Figuur 13: aandeel slachtoffers van intimidatie/bedreiging naar sector, zelfstandige ondernemers, 2016

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2016

Noot: cijfers voor sectoren met een * zijn gebaseerd op minder dan 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Referentielijst

Bourdeaud'hui, R., Janssens, F., & Vanderhaeghe, S. (2016). *Methodologie Vlaamse werkbaarheidsmonitor*. Brussel: SERV-Stichting Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/10913>

Bourdeaud'hui, R., Janssens, F., & Vanderhaeghe, S. (2017a). *Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2016 - werknemers*. Brussel: SERV-Stichting Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/11125>

Bourdeaud'hui, R., Janssens, F., & Vanderhaeghe, S. (2016a). *Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2016 – zelfstandige ondernemers*. Brussel: SERV-Stichting Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/10914>

Bourdeaud'hui, R., Janssens, F., & Vanderhaeghe, S. (2018). *Grensoverschrijdend gedrag op het werk. Analyse bij werknemers op basis van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004-2016*. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/12557>